

Toelichting

Algemeen

Door het Rijk zijn onder meer de Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vastgesteld om een kader te geven waarbinnen gemeentebesturen moeten functioneren.

Er zijn regels gesteld hoe de raad en het college met elkaar moeten omgaan en wat de bevoegdheden van de raad respectievelijk het college zijn.

Zo is de raad verplicht om op grond van artikel 212 van de Gemeentewet een 'Financiële verordening' vast te stellen. Deze verordening regelt de bevoegdheden van de raad en het college op financieel gebied.

Het college wordt bij de uitoefening van haar bevoegdheden geholpen door de ambtelijke organisatie. De organisatie moet zich daarbij aan bepaalde regels houden. Deze Budgethoudersregeling vormt samen met de mandaatregeling de basis voor de opzet en werking van de ambtelijke organisatie en de verdeling van, onder andere, de financiële bevoegdheden. De Budgethoudersregeling is bedoeld voor de organisatie en wordt vastgesteld door het college.

Inhoud regeling

In deze Budgethoudersregeling zijn de taken en bevoegdheden van budgethouders vastgelegd. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen uitgaven en inkomsten van de exploitatie, de investeringen en het grondbedrijf. Alle genoemde bedragen zijn exclusief BTW.

Algemeen uitgangspunt is dat budgetbeheerders en budgethouders (projectleiders) natuurlijk alleen bevoegd zijn waar het gaat om gevoteerde budgetten en/of investeringen. Om die reden is op basis van deze Budgethoudersregeling de budgethouder gewoon bevoegd voor het gehele budget. Stel voor groen is het beschikbare budget € 500.000,00, dan heeft de budgethouder verder van niemand toestemming nodig om het budget te besteden voor het doel waarvoor het is gegeven. In die zin kunnen exploitatiebudgetten en enkelvoudige investeringsbudgetten (behorend bij 1 taakveld) dus ook op dezelfde manier behandeld worden.

Wanneer voor budgetten (zowel exploitatie als investeringskredieten) een zichtbare verplichting is geaccordeerd door de budgethouder mag de budgetbeheerder, wanneer de budgethouder dat wenst, zelfstandig de facturen tot het bedrag van de verplichting afhandelen. Ook als deze facturen een factuurwaarde > € 5.000,00 kennen, het vier-ogen-principe is dan namelijk al bij het aangaan verplichting toegepast.

Bij deze bepaling dient in acht te worden genomen dat, net als bij de mandaatregeling, gehandeld moet worden in de geest van de regeling. Dat wil zeggen dat verplichtingen vooraf aan directie en/of college worden voorgelegd wanneer de budgethouder redelijkerwijs kan inschatten dat dit voor hen relevant is.

Deze regeling geeft onder meer aan hoe de budgethouders bij budgetafwijkingen (mee- en tegenvallers) moeten handelen. Hoofregel is dat alle budgetten en kredieten taakstellend zijn. Budgethouders dienen zich dus tot het uiterste in te spannen om aangekondigde prestaties en resultaten in de programmabegroting (inclusief taakvelden) te realiseren binnen de toegewezen budgetten en kredieten. Dit houdt ook in dat budgethouders tegenvallers moeten zien te voorkomen.

Op basis van het organisatieprincipe 'integrale verantwoordelijkheid' zijn de teammanagers integraal verantwoordelijk voor de te leveren prestaties en budgetten van de organisatie. Primair, maar niet uitsluitend, komen zij in aanmerking voor de rol van programma-eigenaar en taakveldeigenaar, dit versterkt tevens het integraal werken. Een ander organisatieprincipe 'verantwoordelijkheden laag' maakt ondermandaat mogelijk in de vorm van budgethouder en budgetbeheerder. Conform het karakter van mandaat behouden de teammanagers hun integrale verantwoordelijkheid. Ter vermindering van bureaucratie kan het zinvol zijn om voor bepaalde kostensoorten (energie/telefonie/belastingen/etc.) één budgethouder aan te wijzen.

Voor enkelvoudige investeringen die duidelijk aan 1 taakveld kunnen worden gerelateerd (ongeacht de wijze van dekking) kan voor het aanwijzen van budgetbeheerder en budgethouder de bevoegdheidsverdeling van de reguliere exploitatie gevolgd worden.

Dit geldt niet voor complexe investeringen/projecten (meerdere taakvelden) en grondexploitaties. Hiervoor geldt dat er een projectplan c.q. opdracht wordt opgesteld. Het is immers van belang dat ook een ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever wordt aangewezen. Tegelijk dient hierbij te worden vastgelegd wie als budgetbeheerder en budgethouder worden aangewezen.

De budgethouder dient bij het mandateren van zijn budget aan een externe medewerker als budgetbeheerder vooraf toestemming te vragen aan de gemeentesecretaris. Hierbij wordt een strikte toepassing van het vier-ogen-principe gehanteerd.

Een budgethouder moet zich realiseren dat zijn of haar handelen politieke en bestuurlijke gevolgen kunnen hebben voor het college en de verantwoordelijke bestuurder. Bij politiek of bestuurlijk gevoelige zaken dient eerst overleg plaats te vinden tussen budgethouder, de taakveld- en/of programma-eigenaar en de verantwoordelijke bestuurder.

De Financiële verordening (artikel 6 en 7) geeft aan wanneer de raad tussentijds geïnformeerd wordt. Financieel tot welke hoogte, is ook sterk afhankelijk van de politieke en bestuurlijke relevantie, de hoogte, dan wel de aard van het bedrag (incidenteel, structureel). De stelregel hierbij is dat afwijkingen > € 50.000,00 ten opzichte van de begrote baten en lasten per programma (uitgesplitst naar taakvelden) worden gemeld.

Het melden van een afwijking (wanneer is het nu een afwijking en op welk niveau?) is ook afhankelijk van de mate waarin budgethouders er samen in slagen dreigende afwijkingen binnen het programma op te vangen, dat vereist actief budgethouderschap.

De beslissing over de wijze van rapportage en besluitvorming tot en met het niveau van het college wordt in eerste instantie genomen door de gemeentesecretaris in overleg met het college. De agendacommissie/het presidium bepaalt de wijze en het tijdstip van behandelen van voorstellen door de raad.